

บทบาทของนายอำเภอด้านความมั่นคง ในการพัฒนายุทธวิธีกองกำลังประจำถิ่น
ของฝ่ายปกครองให้มีความรู้ในการป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่
อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ปวิวัติ ทองเพชรจันทร์ นักเรียนนายอำเภอ (นอ.) รุ่นที่ ๗๖

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน (อส.) มีหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของกองอาสา
รักษาดินแดน ตามพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบด้วย การบรรเทาภัยที่เกิดจาก
ธรรมชาติและการกระทำของข้าศึก การทำหน้าที่ตำรวจรักษาความสงบภายในท้องที่ร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครอง
หรือตำรวจ การรักษาสถานที่สำคัญและการคมนาคม การป้องกันจลาจล สดับรับฟัง และรายงานข่าว
การทำการช่วยให้ความสะดวกรักษาตามหน้าที่ทหารต้องการและตัดทอนกำลังข้าศึก และการเป็นกำลัง
สำรองส่วนหนึ่งพร้อมจะเพิ่มเติมและสนับสนุนกำลังทหารได้เมื่อจำเป็น ความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพ
ของกำลังประจำถิ่นของฝ่ายปกครอง ในบทบาทของนายอำเภอด้านความมั่นคง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของ
สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนอันเป็นทุนมนุษย์ที่สำคัญสำหรับการขับเคลื่อนงานตามภารกิจตามกฎหมาย
นโยบายรัฐบาล และการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับพื้นที่ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบ
ของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ทำให้
ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะทำการศึกษารoles บทบาทของนายอำเภอด้านความมั่นคง ศึกษากรณี การพัฒนายุทธวิธี
กองกำลังประจำถิ่นของฝ่ายปกครองให้มีความรู้ในการป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ ของสมาชิกกองอาสา
รักษาดินแดน (อส.) สังกัดกองร้อยอาสารักษาดินแดนอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

๒. วิธีการศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก
(in-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลและตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ นายอำเภอเทพา ปลัดอำเภอหัวหน้า
กลุ่มงานความมั่นคง ปลัดอำเภอกลุ่มงานความมั่นคง สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่หน่วย
ข้างเคียง ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรเทพา และกองร้อยเฉพาะกิจตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๓๓ โดยใช้วิธีการ
เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล

๓. ผลการศึกษา

จากการศึกษาบทบาทของนายอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ต่อการพัฒนายุทธวิธีกองกำลัง
ประจำถิ่นของฝ่ายปกครองให้มีความรู้ในการป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาในระดับพื้นที่ พบว่า นายอำเภอเทพา
มีฐานะเป็น ๑) นายอำเภอตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ในการทำหน้าที่
ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงในเขตอำเภอ ๒) ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการอำเภอ (ศปก.) ใน
การแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแผนปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ ซึ่งได้กำหนดภารกิจไว้ ๗ กลุ่มงาน ประกอบด้วย กลุ่มงานรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กลุ่มงานอำนวยความสะดวกและระเบียบและกฎหมาย กลุ่มงานสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศ กลุ่มงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มงานพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่และคุณภาพชีวิตของประชาชน กลุ่มงานเพิ่มประสิทธิภาพภาครัฐและการขับเคลื่อนนโยบาย และกลุ่มงานแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี และ ๓) ผู้บังคับกองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดนอำเภอ ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติกองอาสาสมัครรักษาดินแดน พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยได้แบ่งส่วนราชการออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค โดยนายอำเภอมีตำแหน่งเป็นผู้บังคับกองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดนอำเภอในส่วนภูมิภาค ดังนั้นบทบาทของนายอำเภอเทพาต่อการพัฒนายุทธวิธีกองกำลังประจำถิ่นของฝ่ายปกครองให้มีความรู้ในการป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาในระดับพื้นที่จึงมีหลายมิติ

๔. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบปัญหาอุปสรรคของนายอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ในการพัฒนายุทธวิธีกองกำลังประจำถิ่นของฝ่ายปกครองให้มีความรู้ในการป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาในระดับพื้นที่ ดังนี้

๑. ด้านกำลังพลที่ไม่ครบจำนวนตามโครงสร้างที่กำหนด ซึ่งต้องจัดอัตรากำลังชุดคุ้มครองตำบลให้ครบทุกตำบลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ชุดคุ้มครองตำบลละ ๓๖ นาย ในปัจจุบันมีไม่เพียงพอทำให้การพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ทำได้ไม่เต็มที่ เพราะกำลังพลไม่สามารถละทิ้งจากหน้าที่หรือฐานปฏิบัติการเพื่อไปรับการฝึกอบรมได้

๒. การฝึกอบรมของหน่วยต่าง ๆ ในปัจจุบันนั้น มิได้กำหนดไปในทิศทางเดียวกันต่างหน่วยงานต่างกำหนด ทำให้มีการฝึกซ้ำซ้อนกันหรือมีหลักสูตรการฝึกที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น

๓. การฝึกที่ไม่สอดคล้องกับความเหมาะสมของพื้นที่ เช่น อำเภอเทพามีพื้นที่ติดกับทะเลและแม่น้ำ ลำคลองในพื้นที่ พาดผ่านในบางภารกิจอาจจำเป็นต้องใช้การปฏิบัติการทางน้ำซึ่งต้องได้รับการฝึกเป็นพิเศษ

๔. การฝึกจัดตั้งที่ใช้ระยะเวลาสั้นเกินไป อันส่งผลต่อแนวความคิด อุดมการณ์ความรักชาติที่น้อยกว่ากำลังฝ่ายทหารหรือตำรวจ

แนวทางพัฒนายุทธวิธีกองกำลังประจำถิ่นของฝ่ายปกครองให้มีความรู้ในการป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาในระดับพื้นที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จากผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะของนายอำเภอเทพาในการพัฒนายุทธวิธีกองกำลังประจำถิ่นของฝ่ายปกครองให้มีความรู้ในการป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาในระดับพื้นที่มี ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะของกำลังพล คือ จัดสรรกำลังพลของสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดน (อส.) ที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำชุดคุ้มครองตำบลให้ครบทุกตำบล ๆ ละ ๓๖ นาย เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ

๒. ในการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมให้แต่ละหน่วยร่วมกันประชุมเพื่อกำหนดแผนการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ ลดภาระการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยและกำหนดหลักสูตรที่มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

๓. จัดตั้งโรงเรียนกองอำนวยการรักษาดินแดน (ร.ร.อส.) เพื่อทำหน้าที่การฝึกสมาชิกกองอำนวยการรักษาดินแดน โดยเฉพาะและกำหนดระยะเวลาในการฝึกอบรมให้ยาวนานขึ้นคล้าย ๆ กับหน่วยที่ทำการฝึกทหารหรือโรงเรียนนายสิบของทหาร หรือโรงเรียนนายสิบตำรวจ พร้อมทั้งกำหนดให้มีการฝึกงานก่อนที่จะส่งไปปฏิบัติหน้าที่จริงในพื้นที่ อันจะเป็นการสร้างแนวคิดอุดมการณ์รักชาติและสร้างกำลังพลให้มีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกัน มีความตระหนักในหน้าที่และรักษาเกียรติของตนอยู่เสมอ